

CITOSLOVCA

čítaj

píš

mysli

jún 2020 Denisa Sviatková

CHARAKTERISTIKA

neplnovýznamové a neohybné

delenie:

1. **vlastné** = vyjadrujú city, vôľu
(ach, fuj, heš, hijó, hurá)
2. **zvukomalebne** (onomatopoje) = napodobňujú zvuky
(hav, krá, bim-bam, čľup, crrn)

k vlastným citoslovciam patria aj pozdravy: ahoj, pá, zbohom...

vyhľadaj citoslovčia a rozdeľ ich na vlastné a zvukomalebné

Jaj, ledva stojím na nohách! **Pst**, ani slovo! **Fuj**, to je horké! **Aha**, už som to pochopila. **Cing**, ozval sa zvonček pri dverách. Z doliny sa ozývalo **pif-paf**. **B්ර**, to je ale zima! Nad poľom bolo počuť **krá-krá**. **Chi-chi-chi**, rozchichotali sa siedmačky. Kameň **čľup** do vody. **Kvap, kvap**, z oblohy kvapká dážď. „**Čvirik!**“ čvrlíkalo vtáča v našej záhrade. **Pá**, moja milá. „**Hijó!**“ zvolal na kone. **Ľaľa**, aké má šikovné ruky. **Cap-cap**, bosé nôžky cupkali po dlážke. **Hurá**, sme doma! **Servus**, kamarát! Šmykol sa a **bum** na zem. Na husličkách **fidli, fidli**. **Haf-haf**, rozštekali sa všetky psy.

kontrola

VLASTNÉ

jaj, pst, fuj, aha, b්ර, chi-chi-chi, pá,
hijó, ľaľa, hurá, servus

ZVUKOMALEBNÉ

cing, pif-paf, krá-krá, čľup, kvap,
čvirik, cap-cap, bum, fidli, haf-haf

CHARAKTERISTIKA

citoslovčia stoja vo vete samostatne, tvoria samostatnú výpoveď

vyčleňujeme ich výkričníkom: Hurá! Ahoj! Fuj!

vyčleňujeme ich čiarkou:

Ó, aká je krásna! Počuli ste to všetci, **há**? Ten hlas, **ach**, ten predsa poznám.

niektoré citoslovčia (najmä zvukomalebné) môžu mať vo vete funkciu
vetného člena (najčastejšie majú funkciu prísudku)

neoddeľujeme ich čiarkou:

Veverička **šuch** do kríčka. (prísudok) V triede sa ozvalo **hurá**. (podmet)

Hodiny robia **tik-tak**. (predmet) Pribehol akýsi **hŕ** pracovník. (prívlastok)

odpíš vetu; v každej vete vyhl'adaj citoslovce a urč, ktorým je vetným členom

Kniha bác na zem.	klik	bác – prísudok	bác = spadla
Otec buch rukou do dverí.	klik	buch – prísudok	buch = buchol, udrel
Hodiny bim-bam tri hodiny.	klik	bim-bam – prísudok	bim-bam = odbili
Za dverami sa ozvalo cín.	klik	cín – podmet	cín = zvonenie
Štrng pohárom o pohár.	klik	štrng – prísudok	štrng = štrngol, cengol
Vrabce brnk na všetky strany.	klik	brnk – prísudok	brnk = odleteli
Začuli nástojčivé ciling.	klik	ciling – predmet	ciling = zvonenie
Švác taniere o zem.	klik	švác – prísudok	švác = hodil
Zobral loptu a hybaj domov.	klik	hybaj – prísudok	hybaj = odišiel, ušiel

NEZABUDNI: keď sú citoslovčia vetným členom, **neoddeľujeme** ich čiarkou

Odpíš vety. Vyfarbi citoslovčia. Doplň čiarky.

Vyskočila a fuk ho po hlave. Haló kto je tam? Fí to je ale správička!
Tá dravá mačka chňap vtáčika. Haf zabrechal Dunčo.
Vtáčik brnk na vysoký strom. Pst nehulákaj! Nazdar konečne
sme sa stretli. Prepánajána kde si sa tu vzal? Hm to som nevedel.
Frnk a vtáčika nebolo. Kameň frnk do okna. Natrč uši juj ved'
nič nepočúvaš! Kuna hop na strechu.

kontrola

Vyskočila a **fuk** (udrela) ho po hlave. **Haló**, kto je tam? **Fí**, to je ale správička!
Tá dravá mačka **chňap** (chytila) vtáčika. **Haf**, zabrechal Dunčo.
Vtáčik **brnk** (vyletel) na vysoký strom. **Pst**, nehulákaj! **Nazdar**, konečne
sme sa stretli. **Prepánajána**, kde si sa tu vzal? **Hm**, to som nevedel.
Frnk, a vtáčika nebolo. Kameň **frnk** (odletel) do okna. Natrč uši, **juj**, ved'
nič nepočúvaš! Kuna **hop** (vyskočila) na strechu.

CHARAKTERISTIKA

v citoslovciach často píšeme jotu aj po tvrdých spoluhláskach

tik-tak, hjo, kikirikí, chi-chi-chi, hi-hi-hi

niektoré citoslovčia zapisujeme rozličným spôsobom

čary-mary / čáry-máry

cupi-lupi / cupy-lupy

cha-cha / chacha / chachacha / cha-cha-cha

čľup / čľups

dočerta / do čerta

haky-baky / háky-báky

br / bří / brr / bří

dovidenia / do videnia

doplň a správne napíš

hókus-, láry-, haky-, šiky-, dínom-, cupi-, pif-, čáry-, cingi-, bim-

kontrola

hókus-pókus, láry-fáry, haky-baky, šiky-miky, dínom-dánom,
cupi-lupi (cupi-dupi, cupi-cupi, cupi-rupi), pif-paf (pif-paf-puf),
čáry-máry (čary-mary), cingi-lingi, bim-bam (bim-bam-bom)

vyjadri citoslovcami

zvuk pri bozkávaní

klik

cmuk

táraniny

klik

tresky-plesky

chutí mi jedlo

klik

mňam

poskakovanie

klik

hop

prekvapenie

klik

fíha

bolest'

klik

au

zvuk husieľ

klik

tidli-fidli

upozornenie

klik

haló / hej

koniec

jún 2020 Denisa Sviatková